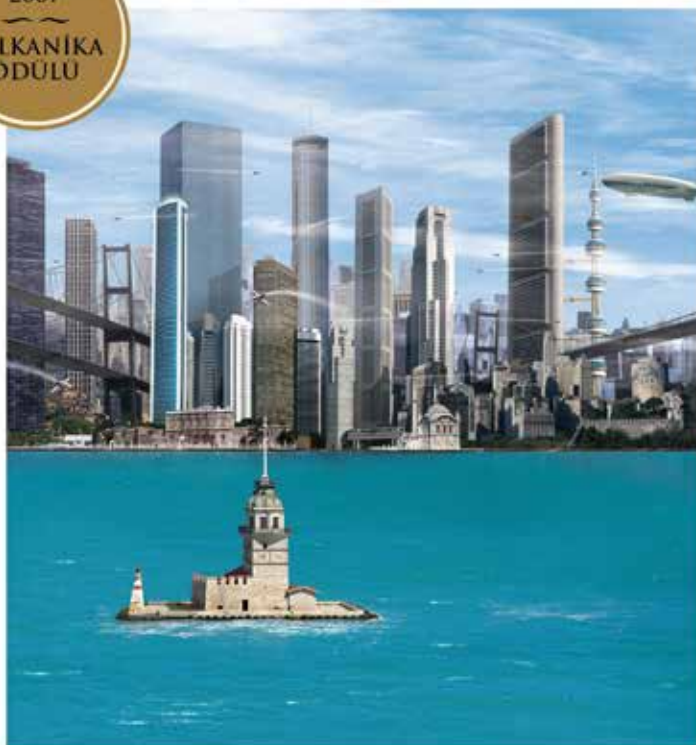

TAHSİN YÜCEL

GÖKDELEN

2007

BALKANİKA
ÖDÜLÜ

ROMAN

♥
CAN

14.
BASKI

TAHSİN YÜCEL
GÖKDELEN

Can Modern

Gökdelen, Tahsin Yücel

© 2006, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: 2006

14. basım: Kasım 2020, İstanbul

Bu kitabın 14. baskısı 2000 adet yapılmıştır.

Dizi editörü: Emrah Serdan

Editör: Faruk Duman

Kapak tasarımı: Ayşe Çelem Design

İllüstrasyon: Mustafa Aytır

Tasarım: Ela Kutay

Baskı ve cilt: Özkaracan Matbaacılık ve Ciltçilik San. ve Tic. Ltd. Şti.

Evren Mah. Gülbahar Cad. No: 62 Bağcılar / İstanbul

Sertifika No: 45469

ISBN 978-975-07-0661-5

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Hayriye Caddesi No: 2, 34430 Galatasaray, İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com/9789750706615

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 43514

TAHSİN YÜCEL
GÖKDELEN

ROMAN

2007 BALKANİKA ÖDÜLÜ

Tahsin Yücel'in Can Yayınları'ndaki diğer kitapları:

Aykırı Öyküler, 1989

Haney Yaşamalı, 1991

Peygamberin Son Beş Günü, 1992

Bıyık Söylencesi, 1995

Vatandaş, 1996

Ben ve Öteki, 1998

Komşular, 1999

Yalan, 2002

Kumru ile Kumru, 2005

Mutfak Çıkmazı, 2005

Yapısalcılık, 2005

Yazın, Gene Yazın, 2005

Göstergeler, 2006

Dil Devrimi ve Sonuçları, 2007

Gölyan Devrimi, 2008

Yazın ve Yaşam, 2008

Sonuncu, 2010

Gün Ne Günü?, 2010

Kimim Ben?, 2011

Kendine Doğru Yolculuk, 2012

TAHSİN YÜCEL, 1933'te Elbistan'da doğdu. Galatasaray Lisesi'ni ve İÜ Edebiyat Fakültesi Fransız Dili ve Edebiyatı Bölümü'nü bitirdi. Aynı bölümde uzun yıllar öğretim üyeliği yaptıktan sonra, 2000 yılında emekli oldu. Yazın araştırmalarına 1969'da yayımladığı *L'Imaginaire de Bernanos* ile başladı. 1973'te *Figures et Messages dans la Comédie Humaine*'i, 1979'da *Anlatı Yerlemleri*'ni, 1982'de *Dil Devrimi ve Sonuçları ve Yapısalcılık*'ı yayımladı. 1976'dan itibaren *Yazın ve Yaşam*, 1982'de *Yazının Sınırları*, 1991'de *Eleştirinin Abecesi*, 1993'te *Tartışmalar*, 1995'te *Yazın, Gene Yazın*, 1997'de *Alıntılar*, 1998'de *Söylemlerin İçinden* (1999 Sedat Simavi Edebiyat Ödülü), 2000'de *Salaklık Üstüne Deneme*, 2003'te *Yüz ve Söz*, 2006'da *Göstergeler*, 2010'da *Gün Ne Günü?* ve 2011'de *Kimim Ben?* ile deneme ve eleştirilerini okurla buluşturdu. İlk romanı *Mutfak Çıkmazı* 1960'ta yayımlandı. Bunu 1975'te *Vatandaş*, 1992'de *Peygamberin Son Beş Günü* (1993 Orhan Kemal Roman Ödülü), 1995'te *Bıyık Söylencesi*, 2002'de *Yalan* (2003 Yunus Nadi ve 2003 Ömer Asım Aksoy roman ödülleri), 2005'te *Kumru ile Kumru*, 2006'da *Gökdelen* (2007 Balkanika Ödülü) ve 2010'da *Sonuncu* izledi. Öykü kitaplarından 1956 Sait Faik Hikâye Armağanı'nı kazanan *Haney Yaşamalı* 1955'te, *Düşlerin Ölümü* 1958'de (1959 TDK Öykü Ödülü), *Ben ve Öteki* 1983'te, *Aykırı Öyküler* 1989'da, *Komşular* 1999'da (1999 Dünya Kitap Yılın Kitabı Ödülü) ve *Golyan Devrimi* 2008'de yayımlandı. 1984'te Azra Erhat Çeviri Yazını Üstün Hizmet Ödülü'ne, 1997'de Fransız hükümeti tarafından Palmes Académiques Nişanı Commandeur derecesine layık görülen Tahsin Yücel, 2016'da aramızdan ayrıldı.

www.tahsinyucel.com

I

Bağlı değildi, sağında solunda bir sürü koltuk varken, odadaki tek tahta iskemlenin üstünde, kımıldamadan oturmasını söyleyen de olmamıştı, o gene de hep aynı yerde, aynı tahta iskemlenin üstünde, kımıldamadan oturuyor, korku ve şaşkınlık içinde karşısındaki adamlara bakıyordu. Geniş omuzları, kısa boyları, kapkara saçları, dar alınları, kalın kaşları, küçücük, yuvarlak gözleri, eğri burunları, sarkık bıyıkları ve sivri çeneleriyle hepsi birbirine benziyordu, kara takımları, ak gömlekleri ve çeneleri gibi sivri burunlu ve sivri topuklu çizmeleri daha da artırıyor du benzerliklerini. Uzun bir masanın çevresinde dikiliyor, kimi zaman birbiri ardından, kimi zaman aynı anda, kimi zaman alçacıktan, kimi zaman yüksek sesle konuşuyorlardı. Ancak, yüksek sesle konuştukları zaman bile, söyledikleri hiç mi hiç anlaşılmıyordu. Sayıları konusunda da kesin bir sonuca varmak olanaksızdı: insan gözünün algılayamayacağı kadar hızlı bir biçimde yer değiştiriyorlardı da öndeki arkaya, arkadaki öne ya da ortaya geçerken birileri de kaşla göz arasında aralarına katılıyor ya da sıvışıyor muydu, nedir, o, hep aynı yerde, aynı tahta iskemlenin üstünde, kimi zaman sekiz sayıyordu, kimi zaman on, kimi zaman dokuz, kimi zaman da yedi. Neden sonra, uzun masanın önünde, yüzleri kendisine dö-

nük olarak tek sıra diziliverdiler. Sonra, gene çok hızlı bir biçimde, ortadaki adam bir adım öne çıktı. “Bana bak, Can Tezcan efendi, soruma kesin yanıt istiyorum,” dedi: “Bugün hangi yılın hangi ayının hangi günündeyiz?”

Pek öyle gür bir sesi yoktu adamın, bağırdığı da söylenemezdi, gene de Can Tezcan’ın kulaklarında en az on kez yankılandı sözcükleri.

Can Tezcan tepeden tırnağa titredi ya fazla sarsılmadı öyle, sorunun yanıtını vermek için yankılanmanın sona ermesini bekledi. Ne var ki, yankılanma sona erdiğinde, hem bu kara takımlı adamların karşısında çok dar ve çok eski bir pijamayla oturduğunu, hem soruyu soran kara bıyıklı adamın sağ elinin belindeki kocaman bir tabancanın üzerinde durduğunu, hem de sorulan sorunun yanıtını bilmediğini ayırımsadı. Başını önüne eğdi o zaman, suçlu çocuklar gibi beklemeye başladı.

Tabancalı adam da bekledi bir süre, sonra, ilkinden çok daha güçlü ve çok daha sert bir sesle sorusunu yineledi:

“Can Tezcan, soruma yanıt istiyorum senden: hangi yılın hangi ayının hangi günündeyiz?”

Can Tezcan yüreğinin göğsünü parçalamak istercesine çarpmaya başladığını duydu. Gözlerini korka korka çevresinde dolaştırdı. Dört yanı yüksek duvarlarla çevriliydi, ne bir kapı görünüyordu, ne bir pencere, adamlar da, sekiz miydiler, dokuz mu, on mu, bilinmez, karşısına dikilip sağ ellerini bellerindeki tabancanın üstüne koymuşlar, vereceği yanıtı bekliyor, her saniye biraz daha sert, biraz daha kızgın bakıyorlardı. Bu da yetmiyormuş gibi çoğaliverdiler birden: sağda, solda, önde, arkada, hepsi bir örnek giyinmiş ve hepsi sarkık bıyıklı birkaç düzine adam, sağ eller tabancaların üstünde, kaşlar çatık, sürekli kendisine bakmaktaydı. Bayıldı bayılacaktı.

Aynı ses gene güreledi:

“Sana söylüyorum, avukat bey: hangi yılın hangi ayının hangi günündeyiz şu anda? Hadi söyle, daha fazla bekletme bizi!”

Can Tezcan tüm gücünü toplamaya çalıştı o zaman.

“Bilmiyorum, efendim,” diye kekeledi. “Çok özür dilerim, bilmiyorum.”

Önce korkunç bir kahkaha yükseldi dört yandan, sonra yılı, ayı ve günü sormuş olan adam Can Tezcan’ı ensesinden yakalayarak tahta iskemleden kaldırıp arkadaşlarına doğru itti.

“Şu adama bakın, arkadaşlar!” dedi. “Şu adama iyi bakın: İstanbul’un en büyük avukatı olduğu söyleniyor, ama hangi yılda, hangi ayda, hangi gündeyiz, bilmiyor!”

Adamlar Can Tezcan’ın kulaklarına ulaşmayan bir buyruk almış gibi daha sıkı ve daha dar bir halka oluşturdular, iyice birbirlerine yaklaşp bir şeyler konuşmaya başladılar. Can Tezcan soluğunu tutarak dinlemeye çalıştı, ama yüreği fazla hızlı, fazla gürültülü çarpıyordu, hiçbir şey anlamadı konuşulanlardan. Yalnız, birkaç dakika sonra, içlerinden birinin, bayağı sinirli bir sesle “Bugün günlerden ne olduğunu bile bilmeyen bir herifi sorgulayacaksınız da ne olacak? Bir de onunla mı uğraşacağız? Kulağından tutup atarız içeriye, zıbarana kadar kalır orada!” dediğini işitti. Ötekilerin önce tiksintiyle yüzlerini buruşturduklarını, sonra daha çok hayvan seslerini andıran kahkahalarla güldüklerini gördü, yüreği duracak gibi oldu. Aynı anda, nasıl ve ne zaman yaklaştığını hiç mi hiç ayıramsamadığı bir sarkık bıyıklı yumruğu göğsüne indiriverdi. Can Tezcan tutunacak bir şeyler aradı, bulamadı, en az bir buçuk metre öteye düştü. Terliklerinden biri ayağında kalmış, biri üç metre öteye fırlamıştı. Kalıp almaya yeltendiyse de kendisini itmiş olan adam ya da bir başkası sağ ayağını göğsüne bastırdı. “Orada kal, avukat bozuntusu! Sana sorulmuş olan sorunun yanıtını

bulmaya çalış. Karının yanına dönmenin buna bağlı olduğunu da unutma!" dedi.

Can Tezcan güçlkle doğrulup oturdu. Oturduğu yer hem ıslak, hem de buz gibi soğuktu. Gene de başını ellerinin arasına alıp düşünmeye başladı: böyle bir şey ilk kez geliyordu başına, ne günü, ne ayı, ne yılı çıkarabiliyordu. Buna karşılık, birbiri ardından bir sürü tarih beliriyordu usunda, hatta gözlerinin önünden geçiyorlardı: 14 temmuz 1789, Fransız Devrimi'nin başlaması, 29 mayıs 1453: İstanbul'un fethi, 20 ekim 1448: Kosova meydan savaşı, 28 ocak 1881: Dostoyevski'nin ölümü. Hepsi bu kadar da değildi, kimini yıllar önce okulda, tarih derslerinde, kimini daha sonra değişik koşullarda öğrendiği tarihler bir bir usuna geliyor ve her biri içine düştüğü bunalımdan bir şeyler koparıp götürerek biraz olsun rahatlamasını sağlıyordu. Böylece, sırtında pijama, ayakları çıplak, hep öyle ıslak ve soğuk döşemenin üstünde otururken, kara giysili, kara saçlı, kara bıyıklı adamları nerdeyse unutmaya başlıyordu. Sonra, birden, tam da Kafka'nın doğum tarihini anımsadığı saniyede, kendisini ilk sorgulayan adamın tepesine dikilip sağ ayağının parmakları üstüne çizmesinin çok sivri topuğuyla basarak "Söyle bakalım, avukat bey: tarihi anımsayabildin mi şimdi?" diye sorması üzerine, yanıtının doğruluğundan hiç mi hiç kuşku duymadan, "Evet, efendim, anımsadım: 3 temmuz 1883, Prag!" demesiyle kara giysili adamların tümünün çevresini sarması ve başı, omzu, göğsü, sırtı, karnı, kolu, bacağı, hayası, neresi gelirse, sivri burunlu çizmeleriyle tekmelemeye başlamaları bir oldu. Sonra, hangi tansıkla, bilinmez, sert bir tekmenin etkisiyle havalanıverdi, korku içinde, gözlerini yumdu, bir süre sonra, insanın içini ürperten bir gürültüyle, ama bayağı yumuşak bir yere düştü, kımıldamay da, gözlerini açmayı da göze alamadan, öylece kaldı bir süre.

En sonunda gözlerini açtığı zaman, kendini yatağın-

da buldu, sağ yanında da, dingin mi dingin, Gül Tezcan gazete okumaktaydı.

Can Tezcan, en az bir dakika süresince, şaşkınlık içinde, hatta korka korka baktı karısına, sonra, “Günaydın” gibi, “İyi sabahlar, sevgilim” gibi, “Gazeteler ne yazıyor bu sabah?” gibi, hatta “Biliyor musun, sevgilim, çok korkunç bir düş gördüm!” gibi duruma ve saate uygun bir şey söylemek varken, incecikten bir korku içinde, ama dünyanın en doğal sorusunu sorar gibi, “Söyley misin, sevgilim, hangi yılın hangi ayının hangi günündeyiz?” dedi.

Gül Tezcan elindeki gazeteyi bıraktı, doğrulup oturdu hemen, gözlerini kocasının gözlerine dikti, şaşkın şaşkın baktı bir süre.

“Sana ne oldu böyle? Gene kötü bir düş mü gördün?” diye sordu, elini alınına bastırdı. “Gene Smerdiakof’u mı yakalandın?”

Can Tezcan yüzünü buruşturdu, “Bir o eksikti!” dedi içinden. Yıllar önce, ama devrimci eylemleri çoktan bıraktığı ve bayağı ünlü bir avukat olduğu günlerde, Smerdiakof nerdeyse her gece düşüne girer, evde, sokaklarda, işyerinde, hepsi birbirinden saçma bir sürü tartışmalardan ve edimlerden sonra, kolundan tutup zorla Fiodor Pavloviç Karamazov’un odasına götürür, yaşlı adamı öldürüşünü izlemek zorunda bırakırdı onu. Sonra, Smerdiakof’un sarası tutup yere devrildiği anda, korku ve tiksintiden şaşkına dönmüş bir durumda, ta Rusya’dan buralara koşarak gelmiş gibi ter içinde, soluk soluğa gözlerini açar, “Bıktım artık, bıktım, bıktım!” diye söylenirdi. Gül Tezcan saniyesinde ışığı yakar, korkuyla üzerine eğilerek “Gene mi Smerdiakof?” diye sorardı. “Evet, gene. Bıktım artık! Sonunda beni de öldürecek bu herif, ” diye yanıtlardı Can Tezcan. “Korkarım, hiçbir zaman kurtulamayacağım ondan.”

Gül Tezcan’ın uzattığı bardağı aldı, içindeki suyu ağır ağır, son damlasına kadar içti.

“Hayır, ama bunlar çok daha korkunçtu. Öyle korkunç görünüyorlardı ki bulunduğun günü, ayı ve yılı bile şaşırıyordun: belki de çocuklarıydı onun,” dedi.

“Çocukları mı? Can’cığım, delirdin mi sen? Smerdiakof’un çocuğu mocuğu yoktu ki. *Karamazov kardeşler*’i en az yirmi kez okumuş bir Dostoyevski hayranısın sen, nasıl böyle konuşursun?”

“Daha sonra evlenmiş ve çocukları olmuş olamaz mı? Bir sürü çocuğu, sonra torunları, sonra torunlarının çocukları, sonra...”

“Can’cığım, dalga mı geçiyorsun sen benimle? Yoksa hâlâ düş mü görüyorsun?”

“Hayır, hayır,” dedi Can Tezcan. “Hayır, düş görmüyorum. Bak, sana dokunuyorum işte. Dokunduğumun da bilincindeyim. Ama... ama sanki...”

Aynı anda, adamların sorusunun yanıtını hâlâ bilmediğini ayımsadı, bedeninin bir ucundan bir ucuna zorlu bir akım geçmiş gibi titredi, gözlerini eşinin gözlerine dikti.

“Sen soruma hâlâ yanıt vermedin,” dedi.

Gül Tezcan, şaşkın mı şaşkın, kocasının yüzüne baktı bir süre, sonra tuhaf bir biçimde gülümsedi.

“Ha, şu soru: 17 şubat 2073, sevgilim,” dedi, “Varol’un kim bilir kaçınıcı duruşma günü. Bana öyle geliyor ki bu olay iyice sinirini bozdu senin.”

“17 şubat 2073” sözcüklerini iştir iştir mutlu bir gülümseme belirdi Can Tezcan’ın yüzünde, çok değerli bir nesneyi yitirmiş de yeniden bulmuş gibi derin bir so-luk aldı.

“Evet, 17 şubat 2073! Nasıl unuttum ki? Evet, canım, çok teşekkür ederim, evet, çok güzel: 17 şubat 2073, 17 şubat 2073, 17 şubat 2073, evet, çok güzel, çok güzel!” diye yineledi.

Sonra kendi sevincine kendisi şaştı: bunda böyle se-

vinilecek ne vardı ki? 17 şubat hiçbir önemli olayı anımsatmıyordu, 17 şubat 2073 de sıradan, renksiz, ışısız bir gündü. Bir başka düşünce de nerdeyse tersine dönüştürdü sevincini: doğru, çok korkunç bir düş görmüştü, ama ister korkunç olsun ister gülünç, her şey olabilirdi bir düşte, yalnızca bulunduğu günü, ayı, yılı değil, kendi adını, kendi işini, kendi eşini de unutabilirdi, ama yaşamakta olduğu günü, ayı ve yılı uyandıktan sonra da çıkarılamaması neyle açıklanırdı? Düşün hâlâ sürmekte olmasıyla mı? Yoksa geçici ya da sürekli bir bellek yitimiyle mi? Birden, ikinci olasılığı doğrularcasına, gözlerini eşinin gözlerine dikti, az önce yanıtını aldığı soruyu bir kez daha yineledi.

“Söyledik ya, 17 şubat 2073, saat da yediyi kırk bir geçiyor,” dedi Gül Tezcan. “Senin tuhaflığın üstünde bugün, ya da benimle dalga geçiyorsun.” Gazeteyi ikiye katlayıp kucağına bıraktı, sonra parmağını başlığın altındaki tarihin üstüne bastırdı, “Bak işte, burada da yazılı,” dedi, uzun uzun güldü.

Can Tezcan ilk kez gülümsedi o zaman.

“Bir zayıflıktı, geldi geçti,” diye mırıldandı. “Çok kötü bir düş gördüm az önce, bir değil, sekiz on Smerdiakof birden gördüm, hem de bunlar ötekinden çok daha saldırgandı. Bilirsin, düşler hep etkilemiştir beni, ama geçti.”

“O zaman, hemen kahvaltıya!” dedi Gül Tezcan. “Bu sabah nerede olacağını da unutmadın, umarım.”

Can Tezcan bir an düşündü, sanki yanıt oradaymış gibi bir iki dakika süresince gazetenin ilk sayfasındaki başlıkları bir bir gözden geçirdi, sonra gülümsemeye başladı.

“Bu sabah Varol’un duruşmasına gidiyorum, on kırk beşte. Dosyam çoktan hazır. Öğleden sonra da şirkette Niyorklu Temel’le buluşacağım gene,” dedi, kalktı, başu-

cu lambasının altından kol saatini alıp baktı, sekizi beş geçiyordu. İrkildi, kısa bir şaşkınlık geçirdi, Gül Tezcan'a döndü, "Tuhaf şey," dedi, "Varol içeri alındı alınalı ilk kez bugün, yani 17 şubat 2073 sabahı onu bu kadar geç anımsıyorum." Aynı anda, düşünün ve düşünde 17 şubat 2073'ü unutuvermesinin anlamının Varol'un bunca zamandır yok yere içeride tutulması olabileceğini düşündü. Hızla tıraş olup giyindi. Salona geçti. Yemek masasında kahvaltı hazırdu. Hemen oturdu.

"Biliyor musun? Her gün uyanır uyanmaz ilk düşüncem o anda Varol'un içeride bulunması olurken, bu sabah uyandıktan en az yarım saat sonra, hem de sen anımsatınca düşündüm bunu. Tuhaf değil mi?"

Gül Tezcan'ın yüzünde zorlama bir gülümseme belirip silindi.

"Dert etme, nasıl olsa, gün boyunca on kez, yirmi kez, elli kez anımsayacaksın Varol'u. Bugün göreceksin de ayrıca. Öyle anlaşılıyor ki bu olay kafa sağlığını da, beden sağlığını da bozuyor senin. Artık toparlanmaya çalışsan, iyi olacak."

"Ama kaç insanın Varol gibi bir arkadaşı olabilir ki, sevgilim?" dedi Can Tezcan, içini çekti, ekmeğine önce sarı, sonra mor bir ürün sürdü, ucundan ısırdu, çayını yudumladı. "Sonra, düşün bir kez, hiç böyle haksızlık görülmüş mü? Altı yıl aynı sırada oturdum ben Varol'la, bir kez bile yalan söylediğini, kopya çektiğini ya da kopya verdiğini görmedim. Sonra, üniversitede, sen, ben gösteriler yaptık, polis taşladık, cam kırdık, araba yaktık, ama o tek gösteriye katılmadı, hiç kimseye karşı hiçbir suç işlemedi, bir dürüstlük, bir yansızlık, arılık örneği olarak kaldı her zaman, evinde, işinde, sokakta, her yerde. Ama o iki yıldır içeride, biz özgürüz. Bizi bırak, bugün bu ülkenin en özgür insanları suçlular, hırsızlar, halk düşmanları..."

Can Tezcan kahvaltı etmeyi bırakmıştı, gittikçe coşuyor, konuşması bir söyleve dönüşüyordu. Gül Tezcan çay bardağını kaşığıyla döverek durdurdu onu.

“Gene coştun, ama belki şu masanın başında yüzüncü kez aynı şeyi söylüyorsun, hem de bana,” dedi. “Kendisini içeriye atanlar da çok iyi biliyorlar ki Varol Korkmaz suçlu değil.”

“Öyleyse?”

“Öyleyse, dün sabah sen söylemiştin, Varol Korkmaz’ın suçu suçsuzluk.”

Can Tezcan içini çekti.

“Evet, olayın en doğru açıklaması bu, yani suçsuzluk,” dedi. “Ama burada da bir haksızlık var, çünkü tek suçsuz Varol Korkmaz değil bu ülkede, bunca suçsuz ortalıkta elini kolunu sallayarak dolaşırken, Varol Korkmaz iki yıldır Tuzla hapishanesinde çürüyor.”

Gül Tezcan bir kahkaha attı.

“Tüm suçsuzları aynı anda içeriye atamazlar ki,” dedi, sonra sustu, gözlerini kocasına dikti, bir süre, hiçbir şey söylemeden baktı öyle, sonra kaşlarını çattı.

“Ama sen kahvaltını bitir önce. Bugün kaç sofrada buğday ekmeği yeniyor?”

“Evet, buğday serada yetişiyor, seralar da yabancıların elinde. Gene de bitirmek zorunda değilim. Hiç iştahım yok bu sabah.”

“Sen bilirsin, ama düşündeki Smerdiakof’ların etkisinden sıyrılmaya bak. Salaklar olanak verirse, bir güzel savun Varol’cuğu,” dedi Gül hanım, sonra karşı duvardaki saate baktı, “Ama elini çabuk tutmalısın, saat dokuzu geçiyor,” diye ekledi. “Mekikle mi gideceksin, arabayla mı?”

Can Tezcan bir an düşündü.

“Arabayla,” dedi, “Neden, bilmem, şu son günlerde mekik biraz ürkütüyor beni. Bu kadar küçük bir uçağa

binmek rahatımı kaçırıyor, durduğu yerde uzun uzun titremesi de, kanatlarını kırlangıçlar gibi, boşluğa atıldıktan sonra açması da tüylerimi ürpertiyor. ‘Ya bu kez açmazsa?’ diyorum. Olur mu olur.”

“Arabayı da kendin kullanmayacaksın herhalde?”

“Kafam çok karışık bugün, bir telefon et de Mustafa arabayı çıkarıp kapıda beklesin beni, iki dakikada hazır olurum.”

İki dakika sonra, elinde çantası, dairenin kapısında idi.

Tam çıkacağı sırada, Gül Tezcan “Duruşmada da düşlere dalma sakın,” deyince, birden geriye döndü, “Sen de her şeyi abartırsın!” demeyi düşündü, sonra vazgeçti. Gene de belli etti tepkisini: evliliklerinin ilk günlerinden beri, her sabah evden ayrılırken, kapı aralığında eşine sarılıp yanaklarını öptükten sonra, burnunun ucuna da sesli bir öpüş kondurup “Hoşçakal, sevgilim” derken, bu kez dosdoğru asansöre yöneldi ve açılan kapıdan girer girmez sağ elini dudaklarına götürerek bir soğuk öpüş yollamakla yetindi.

Gül Tezcan İstanbul’un o güne dek yapılmış en yüksek yüz elli üç gökdeleninden birinin sondan üç önceki katından, yani şöyle böyle beş yüz otuz beş metre yukarıdan bir şeyler seçilebilirmiş gibi pencereye koştu, küçücük bir oyuncak adamın kendisi gibi kara bir oyuncak arabanın kapısını açtığını, hızla yaklaşan bir başka oyuncak adamın oyuncak arabanın arka koltuğuna yerleşmesini bekleyip kapıyı kapattıktan sonra, koşarak arkadan dolaşıp ön kapıdan oyuncak arabaya girdiğini, iki saniye sonra da oyuncak arabanın hızla uzaklaştığını gördü, içini çekti, “Bu dava sinirlerini bozdu,” diye mırıldandı. “Umarım, bunca uğraştığına değer, geç de olsa verir hepsinin dersini.”

Can Tezcan’ın biricik düşüncesi de buydu, ama, ara-

hada, dostu Varol Korkmaz'ın da karıştırıldığı olağandışı davanın dosyasını el bilgisayarında bir kez daha gözden geçirirken, bu duruşmada da hiçbir şeyin değişmeyeceğinden kuşkusu yoktu. Zaman zaman öfkesinden haykırarak gibi oluyor, yanında bu işleri iyi bilen biri varmış gibi, "Şuraya bak! Olamaz, hayır, olamaz bu kadar! Böyle özel olarak kurulmuş mahkemeleri de, böyle bir derece yükseltme ve daha büyük bir makam arabası karşılığında satın alınmış yargıç ve savcılar da çok gördük, ama bu kadarı fazla, böylesi hiç görülmedi!" diye homurdanıyordu. Sonra sustu, gözleri el bilgisayarındaki bir belgeye dikili, öylece kaldı. Şoförü Adliye Sarayı'nın önünde arabanın kapısını açıp en az bir dakika bekledikten sonra "Efendim, geldik!" dediği zaman da hep bu belgeye dikiydi gözleri. Hiçbir şey söylemeden, bilgisayarını kapatmayı bile düşünmeden indi arabadan, gözleri hep tepesini attıran bu belgenin üzerinde, yılların alışkanlığıyla yürüdü, girişin on bir basamağını ağır ağır çıktı.

Kurumunun beş avukatı cüppelerini giymişler, kapıda kendisini bekliyorlardı. Bir sekreter de, her zaman olduğu gibi, cüppesini giydirmek üzere koşup geldi. Ama o görmedi bile, buradaki tüm insanların şaşkın şaşkın kendisine bakmakta olduklarını da görmedi, en çok güvendiği yardımcısı Sabri Serin'i bir kenara çekip bilgisayarındaki belgeyi gösterdi, "Şunu görmüş müydün?" diye sordu.

Sabri Serin gülümsedi.

"Evet, gördüm, efendim," dedi. "Sanıkların eski gönül işleri, okullarından aldıkları diplomalar, kurumlarından aldıkları ödül ve nişanlar bile suç kanıtı sayılacak anlaşılan: suçsuzluk bir düşünce oldu artık."

"Evet, bir düşünce oldu," diye doğruladı Can Tezcan, öyle dikilip kaldı olduğu yerde, sonra yorgun bir at gibi soludu. "Bu dava çıldırtacak beni," diye ekledi. "Böylesini

ne gördüm, ne duydum. Nasıl olsa, el koymuşlar adamların her şeyine, ne olduğu, nereden kaynaklandığı bilinmeyen bir açık gerekçesiyle, banka, fabrika, ev, çiftlik, araba, her şeylerini almışlar ellerinden, arabalarına kendileri biniyor, köşklerinde kendileri oturuyor, şaraplarını kendileri içiyor, bankalarından da dostlarına bol bol kredi veriyorlar. Bir de yasa çıkarsınlar, şu tarihten başlamak üzere, bu adamların nesi var, nesi yoksa, hepsi bizim olmuştur desinler. Sonra da ipini koyversinler hepsinin. Bu arada, adamlara zaman zaman danışmanlık yapmaktan başka kusuru olmayan Varol'u da bıraksınlar.”

Sabri Serin gülümseyerek çevresine baktı.

“Efendim, sesinizi biraz alçaltsanız iyi olacak, bir yasa da bizim için çıkarmasınlar,” dedi. Sonra durdu, patronunu kolundan tutup geniş merdivene doğru yönlendirdi. “Ama önerdiğiniz yasanın fazla bir yararı olmaz: biliyorsunuz, adamlar çoktan kuruttu her şeyi,” diye ekledi.

Can Tezcan dinliyor mu, dinlemiyor mu, belli değildir: burnunun doğrusuna yürüyor, gittikçe de hızlanıyordu.

Sabri Serin bir kez daha koluna yapıştı.

“Yanlış yöne gidiyoruz, efendim; bizim duruşma soldan ikinci salonda, sanırım, biraz da geciktik,” dedi.

Duruşma salonuna girdiklerinde, üç yargıç, cumhuriyet savcısı, “bağsız olarak getirilmiş” ama hepsi de tutuklu sanıklar, davacı ve davalı avukatları, gazeteciler ve öteki izleyiciler yerlerini almışlardı. Onlar da hemen sol yanda, davalı avukatlarının arasına sıkıştılar. Başkan duruşmayı açtı. Bankaya ve bağlı kuruluşlarına el konulmasıyla ortaya çıkan genel durum konusunda istenen dördüncü bilirkişi yazanağı konusunda avukatlara söz verdi; davacı, yani hükümet avukatları, ayrıntılara girmeden, her şeyin “gün gibi ortada” olduğunu yinelemekle yetindiler; sanık avukatlarıysa, bu yazanağın da öncekilerin

yeni bir kopyası olduğunu ve, gene öncekiler gibi, banka ve bağlı kuruluşlarının kazançları eksik gösterip devleti zarara sokmuş olmalarının “büyük bir olasılık gibi görüldüğünü” yinelediğini vurguladılar, bu tür yazanakların davayı uzatmaktan başka bir sonucu olamayacağını söylediler, bu arada davalıların daha fazla “mağdur olmamaları” için salıverilmeleri gerektiğini bir kez daha yinelediler. Can Tezcan aynı istemi biraz daha etkili ve daha sarımsı sözcüklerle yineledi. Ama konuştuğça sinirleniyor, sinirlendikçe sertleşiyordu. “İdam cezası çoktan kalktığına göre, nasıl olsa asamayacaksınız bu insanları, bari herhangi bir ceza önerin de ortada tartışılacak bir konumuz olsun!” deyip bitirdi.

Bu dava nedeniyle ülkenin en ünlü yargıcı durumuna gelen başkan Cahit Güven birden sinirlendi.

“Yani sen bu on altı kişiyi boşuna tutukladığımızı, yani ortada suç diye bir şey bulunmadığını mı söylemek istiyorsun?” diye bağırdı.

Can Tezcan etkilenmiş gibi görünmedi.

“Hayır, sayın başkan, öyle bir şey söylemedim, çünkü şu son iki yılda suçsuzluğun da bir suç olduğunu öğrenmeye başladık; ne olursa olsun, bu konuda ben de sizin gibi düşünüyorum,” dedi.

Başkan büsbütün sinirlendi:

“Avukat bey, sen ne demek istiyorsun?” diye bağırdı.

Can Tezcan belli belirsiz bir biçimde gülümsedi.

“Kötü bir şey söylemek istemedim, efendim,” diye yanıtladı. “Umarım, unutmadınız: siz kendiniz, geçen oturumda, ‘Şu 2073 yılında böylesine büyük bir kuruluşlar topluluğunun tek yabancı ortağı yok: bundan daha kuşkulu topluluk mu olur?’ demiştiniz. Suçları bu! Hangi tansıkla, bilinmez, yabancı ortaklara gereksinim duymamaları. Bunları siz söylemediniz mi?”

*Öykücü, romancı, denemeci
Tahsin Yücel, her yeni kitabıyla
okurlarını sevindiren, etkileyen,
düşündüren bir usta.*

Fotoğraf: Mehmet Ergül

17 Şubat 2023 sabahı başlayan romanın kahramanı, Türkiye'nin en önemli, en ünlü avukatlarından biri. Can Tezcan İstanbul'u, yalnızca gökdelenlerden oluşan, New York'a benzeyen ama daha da güzel ve modern bir kente dönüştürmek isteyen zengin müşterisi Temel Diker'in yasal sorunlarını çözmek için bir tasarı ortaya atar: Yarğının özelleştirilmesini sağlayacaktır. Gökdelen, Cihangir'de gökdelenler arasında kalmış son bahçeli evden yok edilmiş kedilere, dağda bayırda aç açık dolaşmak zorunda bırakılmış sefalet içindeki yitmiş adamlarından adına mekik dedikleri tek kişilik uçaklarından inmeyen zenginlere, hiç değişmeyen çıkarıcı politikacılardan onların destekçisi medyaya kadar aslında bugün yaşadığımız çürümeyi anlatan, sürprizlerle dolu bir roman.

#distopya #karanlıkgelecek #özelleştirme #siyaset #inşaat #yarğı
#güçlerayrılığı #istanbul

İllustrasyon: MUSTAFA BAYIR
Tasarım: ELA KUTAY

ISBN 978-975-07-0661-5

9 789750 706615